

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Elena Covalenco, Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Ghenadie Eremciuc, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Albu Stanislav Fiodor, născut la 21 aprilie 1953, originar și domiciliat în mun. Bălți, str. Dobroliubov 10.

Termenul examinării cauzei:

1. 16.06.2011 - 14.05.2013 – prima instanță;**2.** 13.06.2013 - 14.11.2013 – instanța de apel;**3.** 25.03.2014 - 01.07.2014 – instanța de recurs.Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 14 mai 2013, a fost încetat procesul penal în privința lui Albu Stanislav în baza art. 290 alin. (1) Cod penal, în legătură cu comiterea infracțiunii în stare de iresponsabilitate, fără aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Albu Stanislav, fiind proprietarul imobilului amplasat pe adresa mun. Bălți, str. Dobroliubov 10, conform contractului de donație nr. 6153 din 02.09.2003, prin care mama sa, O. Albu, i-a donat $\frac{3}{4}$ din casa de locuit și a terenului de pământ, precum și în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1148 din 18.05.2007, prin care E. Coval i-a transmis în proprietate privată $\frac{1}{4}$ din casa de locuit și a terenului de pământ amplasate pe adresa sus indicată, la 23.04.2011, făcând ordine în garajul din gospodăria dată, a depistat și a procurat, un obiect explozibil, mina cu calibrul 82 mm, care se afla în stare de funcționare – de luptă (adeverința nr. 209 din 26.04.2011), pe care, fără informarea organelor competente despre faptul depistării ei, a lăsat-o la păstrare fără autorizația corespunzătoare în garajul nominalizat, unde la 26.04.2011, în jurul orei 19.00, a fost depistată în procesul cercetării la fața locului de către colaboratorii organelor de drept.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul A. Procopciuc în numele lui S. Albu, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat că, S. Albu nu este subiect al infracțiunii imputate, deoarece în ziua comiterii infracțiunii, la 23.04.2011, acesta nu a fost responsabil, reieșind din concluzia expertizei psihiatrice nr. 22-857289 din 17.12.2012, nu avea capacitatea de a înțelege caracterul prejudiciabil al faptei, nici

capacitatea de a-și manifesta voința și de a-și dirija acțiunile; lipsește obiectul infracțiunii, pretinsa muniție a fost distrusă, fără ca expertul criminalist să concluzioneze despre apartenența obiectului depistat la muniție, fără a se dispune o expertiză criminalistică în acest sens și fără ca obiectul să fie recunoscut în calitate de corp delict; partea acuzării nu a adus nici o probă care ar dovedi că obiectul ridicat de la domiciliul lui S.Albu este muniție, astfel că prima instanță pripit și necorespunzător a apreciat probele acuzării, neglijând probele apărării privind lipsa obiectului, subiectului și laturii subiective a infracțiunii, încălcând principiul echității și contradictorialității procesului penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2013, a fost admis apelul avocatului A.Procopciuc în numele inculpatului S.Albu, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Albu Stanislav a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.290 alin.(1) Cod penal, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, acumularea probelor de către organul de urmărire penală a avut loc cu încălcări, astfel, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 26.04.2011, de la domiciliul lui S.Albu situat în str.Dobroliubov 10, mun.Bălți, a fost ridicat „un obiect de culoare neagră cu galben, cu alb și roșu de formă semirotundă și lungă, care a fost transmis genistului brigăzii nr.I - I.Gumennî”, însă obiectul ridicat nu a fost recunoscut prin ordonanța organului de urmărire penală drept corp delict și nici nu a fost anexat la materialele cauzei și nu a fost dispusă expertiza criminalistică, prin care să se constate că acesta reprezintă muniție.

De asemenea, instanța de apel a conchis că la baza sentinței de condamnare nu au putut fi puse nici adeverința din 26.04.2011 eliberată de I.Gumennî și declarațiile acestuia date în instanța de fond în calitate de specialist, fiind contrare prevederilor art.87 Cod de procedură penală, deoarece opinia specialistului nu substituie concluzia expertului.

Astfel, instanța a constatat că în cauză lipsește atât obiectul, subiectul și latura subiectivă a infracțiunii incriminate, deoarece nu a fost dispusă expertiza pentru a se constata că obiectul ridicat a fost muniție, că inculpatul ar fi acționat cu intenția de a procura și a păstra obiectul explozibil ridicat din gospodăria sa, că prin raportul de expertiză psihiatrică legală staționară nr.110s/n-2012 din 18.12.2012, inculpatul a fost recunoscut iresponsabil de fapta săvârșită și, potrivit art.21, 23 Cod penal, acesta nu poate fi subiect al infracțiunii.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor, recurentul referitor la obiectul infracțiunii și cu trimitere la prevederile art.158 alin.(3) Cod de procedură penală, a invocat că în momentul în care s-a petrecut cercetarea la fața locului din 26.04.2011 (întocmindu-se și un act procesual), în gospodăria din str.Dobroliubov 10, mun.Bălți, și s-a depistat obiectul asemănător cu muniție, el fiind predat genistului Brigăzii nr.I, I.Gumennî, fiind totodată descris, acesta automat a și fost recunoscut ca corp delict. Prin urmare obiectul depistat și predat genistului, în corespundere cu prevederile art.93 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, poate servi ca probă în procesul penal.

La fel, procurorul a indicat că, potrivit art.87 alin.(1), (6) Cod de procedură penală specialistul este persoana chemată pentru a participa la efectuarea unei acțiuni procesuale în cazurile prevăzute de Codul de procedură penală și pentru prezentarea cu bună știință a unei concluzii false, specialistul poartă răspundere în conformitate cu art.312 Cod penal.

Prin urmare declarațiile specialistului I.Gumennî, care a fost preîntîmpinat de răspundere penală pentru darea declarațiilor false, pe deplin dovedesc faptul că obiectul depistat este muniție.

Cu referire la latura subiectivă a infracțiunii procurorul a menționat că, potrivit rapoartelor de expertiză nr.182 „a”-2011 din 12.05.2011 și nr.110 s/n-2012 din 18.12.2012, S.Albu la momentul săvîrșirii faptei imputate se afla în stare psihotică temporară – tulburare organică delirantă și urmează să fie recunoscut iresponsabil, or, potrivit prevederilor art.499 Cod de procedură penală, în cazurile în care persoanele erau iresponsabile, la momentul comiterii faptei social periculoase, legislatorul a prevăzut posibilitatea de înlăturare a răspunderilor penale, prin încetarea procesului penal.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea totală a hotărîrii atacate și menținerea hotărîrii primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.

În conformitate cu prevederile art.384 alin.(3), 414, 417 alin.(1) pct.8), 419 Cod de procedură penală instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel, ignorînd stipulările normelor menționate, a comis erori de drept la judecarea cauzei.

Astfel, Colegiul penal constată că, prima instanță corect a reținut că a avut loc fapta prejudiciabilă prevăzută de art.290 alin.(1) Cod penal - procurarea și păstrarea munițiilor fără autorizarea corespunzătoare, că această faptă a fost săvîrșită de S.Albu, în stare de iresponsabilitate și că dînsul nu necesită aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical.

Concluziile date instanța și le-a bazat pe cumulul de probe cercetate în ședința de judecată, și anume declarațiile însăși ale lui S.Albu, care nu a negat depistarea și păstrarea în gospodăria sa a obiectului asemănător cu explozibil, a martorului M.Smirnova, care împreună cu soția lui S.Albu au depistat „o bombă” în gospodăria acestuia din urmă, care le-a explicat că el a găsit-o în garaj printre haine cînd făcea curățenie, era asemănătoare cu o rachetă mică, ruginită și a aruncat-o în lada cu gunoi, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.04.2011, adeverința eliberată de șeful grupei de deminare a Brigăzii de Infanterie Motorizată a mun.Bălți, I.Gumennî la 26.04.2011, contractele de donație și vînzare-cumpărare, actul nr.11 din 27.04.2011, raportul de expertiză psihiatrică-legală nr.110 s/n-2012 din 18.12.2012.

Astfel, Colegiul penal reține că, prima instanță, în baza probelor administrate și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungînd

la concluzia corectă că fapta prejudiciabilă prevăzută de art.290 alin.(1) Cod penal a fost comisă de S.Albu.

La fel, prima instanță referindu-se la prevederile art.23 alin.(1) Cod penal, precum și la art.285 alin.(2) pct.3), 386 alin.(2), 499 alin.(1) Cod de procedură penală, corect a stabilit că în privința inculpatului nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical și, respectiv, corect a ajuns la concluzia privind încetarea procesului penal în cauză cu anunțarea organelor de ocrotire a sănătății.

Colegiul penal menționează, că în caz de admitere a apelului și rejudecării cauzei, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța de fond, să se indice din ce motive ele sînt considerate insuficiente pentru confirmarea concluziilor primei instanțe, care cerințe ale legii au fost încălcate de către această instanță, motivele pentru care se resping probele aduse în sprijinul acuzării, apoi motivele adoptării soluției date de instanța de apel.

Potrivit prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de apel era obligată să verifice toate probele administrate în cauza penală sub toate aspectele, complet și obiectiv, din punct de vedere al coroborării lor cu alte probe, verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu procedeele probatorii respective.

Colegiul consideră neîntemeiate concluziile instanței de ape referitor la faptul că, organul de urmărire penală a încălcat prevederile legale, nerecunoscînd obiectul ridicat din gospodăria lui S.Albu și neanexîndu-l la materialele dosarului ca corp delict.

La acest capitol, Colegiul menționează că potrivit legislației în vigoare, substanțele explozive și alte obiecte care prezintă pericol pentru viața și sănătatea omului și din acest motiv nu pot fi păstrate în calitate de corpuri delictive, fapt confirmat prin concluzia *specialiștilor în domeniu*, se nimicesc prin metodele respective, iar în caz de urgență, cînd există pericol iminent pentru viața oamenilor, substanțele explozive pot fi nimicite, în urma concluziei *specialistului*.

Reieșind din materialele dosarului, obiectul exploziv a fost fotografiat, iar potrivit adeverinței nr.29 din 26.04.2011, obiectul în cauză reprezintă mină calibru 88 mm, este în stare de funcționare – de luptă și este periculoasă, în legătură cu ce, în baza actului nr.11 și a ordinului comandantului brigăzii Infanterie motorizată nr.209 din 26.04.2011, a fost nimicită la 27.04.2011, ținînd cont de faptul că era lipsită de siguranță și prezenta pericol pentru cei din jur (f.d.7, 12, 59-60).

Din motivele indicate, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele instanței de apel referitor la lipsa în materialele cauzei a unui raport de expertiză criminalistică asupra obiectului exploziv și a faptului că opinia expusă de specialist nu substituie concluzia expertului. În cauză, specialistul în domeniu - I.Gumeni, a declarat că mina era în stare funcțională, prezenta pericol deosebit, putea exploda de la orice mișcare, deoarece focusul era fără siguranță și în loc special a fost detonată.

La fel, Colegiul menționează că, instanța de apel, casînd sentința și pronunțînd o hotărîre de achitare în privința lui S.Albu, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii, nu a ținut cont de prevederile art.499 Cod de procedură penală, care stipulează că, dacă s-a constatat dovedit faptul că persoana a săvîrșit o infracțiune, prevăzută de legea penală, însă era în stare de iresponsabilitate, sau că această persoană, după ce a săvîrșit infracțiunea, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică, care o face să nu-și dea seama de acțiunile sale sau să nu le poată dirija, instanța de judecată adoptă, conform art.23 Cod penal, fie o sentință de absolvire a acestei persoane de pedeapsă, sau, după caz, de răspundere penală, fie de liberare de pedeapsă și de aplicare față de ea a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, sau o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri în cazul cînd, prin caracterul faptei săvîrșite și starea

sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat.

Prin urmare, instanța de apel greșit a admis apelul avocatului A.Procopciuc și neîntemeiat a casat sentința primei instanțe, care nu este afectată de erori de drept, prin care a fost încetat procesul penal intentat în baza art.290 alin.(1) Cod penal, în privința inculpatului S.Albu, din motiv că fapta prejudiciabilă a fost comisă în stare de iresponsabilitate, fără aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Reieșind din împrejurările stabilite, Colegiul penal conchide că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel s-au comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrea instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul conchide că eroareacomisă de instanța de apel urmează a fi corectată avînd în vedere că apelul greșit a fost admis, prin casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, privind încetarea procesului penal în privința lui S.Albu.

7.În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Ghenadie Eremciuc, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2013 în cauza penală în privința lui Albu Stanislav, cu menținerea sentinței Judecătoriei Bălți din 14mai 2013 în privința acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 22iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu